

תכנון שיעור חוץ "עץ החרוב"

כתבו: ענת גרינברג וחנה מלין

<p>שפה: עולם השיח של המקורות היהודיים מזמן מפגש עם טקסטים מהמורשת היהודית שמהווים רכיב משמעותי בבניית המאגר התרבותי לשוני, של אדם יהודי בישראל. מתמטיקה: מנייה עד 50, ספירה קדימה עד 100 או יותר.</p>	<p>הנושא מתוך תכנית הלימודים</p>
<p>שפה: התלמידים יחשפו לסיפור אגדה ובאופן חווייתי ילמדו על עץ החרוב ועל הקשר לשמירה על הטבע. מתמטיקה: התלמיד יתרגל מניה חד-חד ערכית של זרעי החרוב.</p>	<p>מטרת השיעור</p>
<p>שיעור כפול (90 דקות)</p>	<p>משך הפעילות</p>
<p><u>פעילות ראשונה בתחום השפה:</u> ישיבה במעגל תחת עץ החרוב- השערות התלמידים: מדוע התיישבנו תחת עץ החרוב? מה אתם יודעים על עץ החרוב? בפתיחה יינתן מידע על עץ החרוב תוך דיון כיתתי. נגיע להבנה שעץ החרוב הנו עץ פרי ולא עץ סרק. נעמוד על ההבדל בין השניים ונתייחס למאפייניו המיוחדים של עץ החרוב. התייחסות לעץ זכרי ועץ נקבי וכמות השנים שעוברות עד הנבטת הפרי (70 שנה). המטרה שהתלמידים יבינו שאם עץ חרוב זכרי עומד לבדו תהליך ההפריה והנבטת הפרי לוקחת 70 שנה. אך אם יש עץ חרוב זכרי ולידו נקבי ההפריה והנבטת הפרי ייקחו 3-4 שנים. נתייחס גם לפרוש שמו של העץ והאם פרי החרוב הוא עסיסי או יבש. הקראת הטקסט "חוני המעגל ועץ החרוב". התייחסות לסוג הטקסט- סיפור אגדה. דיון: מה הבנתם מהטקסט? אינטגרציה בין מקצוע השפה וסיפור האגדה למקצוע המדעים בהתייחס למשפט "עץ זה אחרי כמה שנים נותן פרות? אחרי 70 שנה". ניזכר בדיון שערכנו בפתיחת השיעור בהתייחס לעץ החרוב ונאמת האם יש בסיפור האגדה גרעין של אמת. נתייחס לרבייה של צמחים. אינטגרציה בין מקצוע השפה לתחום הערכי (יחסים בין בני האדם) וערך חודש שבט- אחריות. אחריות בהתייחס למשפטים: "כשם שנטעו אבותיי לי, כך נוטע אני לבניי..." "אתה הוא שנטעת את העץ...אני הוא בן בנו של אותו האיש"</p>	<p>שלבי הפעילות</p>

המטרה שהתלמידים יבינו שיש כאן ערך של יחסים בין בני אדם מבחינת דאגה לדורות הבאים, שאנחנו לא צריכים לחשוב רק על עצמנו, וצריכים לחשוב גם על הבאים אחרינו.

פעילות יצירתית:

- לצייר את דמותו של חוני המעגל
- קומיקס של דו שיח בין חוני המעגל לאדם שפגש

סיכום השיעור הראשון:

איזה מידע חדש למדתם על עץ החרוב? איך זה מתקשר לערך האחריות?

פעילות שניה בתחום החשבון:

חזרה על ידע קודם של הילדים על עץ החרוב. כל ילד בודק מהי מידת הנעליים שלו ומשרטטים בזוגות את כף הרגל על בריסטול לבן. משרטטים קו ישר מהעקב לבוהן. יציאה למרחב הטבעי, לעץ החרוב. כל זרע זהה לזרע אחר בצורה ובמשקל.

ישיבה מתחת לעץ החרוב. איסוף חרובים מהרצפה. מנייה חד-חד ערכית של מס' הזרעים בכל פרי. הדבקת הזרעים בקו ישר מקצה לקצה מעקב לבוהן ששורטט קודם, ומניית כמות הזרעים על הקו הישר.

מסקנה:

האם יש קשר בין מידת הנעליים שלכם למספר הזרעים על הקו ששרטטנו?

סיכום כולל:

יש להוביל את הסיכום לנקודות הבאות:

בריאת העולם - "ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזרע זרע עץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ ויהי כן"

- דאגה לדורות הבאים

- דאגה לשמירה על כדה"א

- ערכים - חשיבה על האחר, אכפתיות

איסוף חרובים, הבאת דפים מאויירים של אגדת "חוני המעגל" על פי מצגת.

הכנות מקדימות

<p>דפי פוליו לבנים לציור כף הרגל, ולציורי קומיקס, קלמרים.</p>	<p>ציוד וחומרים</p>
<p>יום שמשי ללא רוח</p>	<p>תנאי מזג האוויר, אזור עבור הפעילות</p>
<p>יצירת הקומיקס: דרגת קושי בינונית יצירת דו-שיח ושימוש בשאלות: דרגת קושי בינונית-מאתגרת</p>	<p>דרגות קושי בשלבי הפעילות לכיתות א'-ב'</p>
<p>תליית הקומיקס בקיר תוצרים בכיתה השוואת מספרי נעליים בין הילדים</p>	<p>פעולות נוספת לאחר ביצוע הפעילות</p>
<p>קושי בציור - ילדים נוטים לומר שאינם יודעים לצייר, יש לבצע תיווך לפני הציור קושי טכני (מוטוריקה עדינה) בציור כף הרגל, ובהנחת הגרעינים בקו ישר.</p>	<p>קשיים שניתן לצפות בפעילות</p>
<p>החיבור המיידית למראה העץ, לצורתו, לפרי ולערוך שלו בשמירה על הטבע, תורמים ללמידת הנושא של מניה בהקשר של הטבע ותחומים האהובים על הילדים, ולמידת נושא האגדה בהקשר השפתי.</p>	<p>כיצד העברת השיעור בחוץ קידמה את הלמידה של הנושא</p>
<p>למידה ספונטנית בטבע מהווה מקפצה ללמידה בתחומים שונים. ע"י לימוד חוץ כיתתי בחיק הטבע, ניתן "לנתק" בין התוכן להקשר. ילדים מוצאים ענין רב יותר בלמידה חוץ כיתתית. ניתן לעסוק בתחומי הליבה כגון: מדעים, מתמטיקה ושפה בהקשרים שונים, והנושאים הנלמדים יופנמו בצורה חווייתית וטובה יותר.</p>	<p>דגשים לסיכום פעילות השיעור</p>